

Wstęp — <i>Henryk Rechowicz</i>	9
Środowisko geograficzne — <i>Marek Grabania</i>	11
Dzieje miasta do roku 1918	19
Powstanie i rozwój wsi stanowiących obecnie dzielnice miasta — <i>Joanna Tarkiewicz</i>	19
Rozwój przemysłu, handlu i rzemiosła — <i>Jerzy Jaros</i>	36
Ruch robotniczy — <i>Izrael Figa</i>	47
Życie polskie na przełomie XIX i XX wieku — <i>Alojzy Targ</i>	60
Okres walk rewolucyjnych, powstań śląskich i plebiscytu (1918—1922) — <i>Władysław Zieliński</i>	71
Pod panowaniem niemieckim (1922—1945)	101
Przemysł, handel, rzemiosło i gospodarka komunalna — <i>Jerzy Jaros</i>	101
Ruch robotniczy i antyfaszystowski — <i>Izrael Figa</i>	110
Przed dojściem Hitlera do władzy, s. 110 — Przeciw dyktaturze hitlerowskiej, s. 127	
Życie polskie — <i>Stefan O. Popiołek</i>	143
W Polsce Ludowej	157
Początki władzy ludowej — <i>Paweł Dubiel</i>	157
Zabrze w nowym podziale administracyjnym — <i>Tadeusz Bluszcz</i>	167

Przemiany ludnościowe po II wojnie światowej —

Włodzimierz Knobelsdorf 175

Wzrost liczby ludności miasta Zabrze, s. 175 — Ruch naturalny ludności, s. 178 — Ruch wędrowności ludności, s. 188 — Skład ludności według płci, wieku i głównych źródeł utrzymania, s. 190

Przemysł — Janina Szyjewska 194

Działalność poszczególnych grup zakładów w okresie odbudowy (1945—1949), s. 195 — Działalność poszczególnych grup zakładów w okresie rozbudowy (1950—1955), s. 201 — Działalność poszczególnych grup zakładów w okresie pierwszego planu 5-letniego (1956—1960), s. 208 — Działalność poszczególnych grup zakładów w okresie drugiego planu 5-letniego (1961—1965), s. 217

Rolnictwo — Eugeniusz Irzykiewicz, Stanisław Sepiół . . 227

Rozwój przestrzenny — Eugeniusz Irzykiewicz, Stanisław Sepiół 229

Gospodarka i budownictwo mieszkaniowe —

Alfred Fiebiger 236

Gospodarka komunalna — Eugeniusz Irzykiewicz, Stanisław Sepiół 243

Zaopatrzenie miasta w wodę, miejska sieć wodociągowo-kanalizacyjna, oczyszczalnie ścieków, s. 244 — Drogi, s. 246 — Oświetlenie ulic, s. 248 — Szkody górnicze w gospodarce komunalnej, s. 249 — Zieleń miejska, tereny zielone, ogródki działkowe, s. 250 — Usługi gospodarki komunalnej, s. 256 — Czyny społeczne, s. 257

Komunikacja — Eugeniusz Irzykiewicz, Stanisław Sepiół 258

Sieć usług — Jan Świdorski 261

Oświata — Władysław Ławicki 269

Kultura — Jan Piotrowski 276

Szkolnictwo wyższe i placówki naukowe —

Weronika Nagengast 288

Śląska Akademia Medyczna im. Ludwika Waryńskiego, s. 288 — Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla, s. 292 — Zakład Badań Naukowych Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego Polskiej Akademii Nauk, s. 294 — Instytut Medycyny Pracy w Przemyśle Węglowym i Hutniczym, s. 295

Lecznictwo — Władysław Ławicki 296

Sport, kultura fizyczna, turystyka — Władysław Ławicki 303

Plany i perspektywy rozwojowe miasta — *Tadeusz Błuszc* 311

Ludność, s. 311 — Przemysł, s. 311 — Rolnictwo, s. 314 — Biura projektowe i placówki naukowo-badawcze, s. 314 — Rozwój przestrzenny, budownictwo mieszkaniowe, komunikacja, s. 315 — Gospodarka komunalna, s. 316 — Ogródki działkowe, s. 317 — Obrót towarowy i usługi, s. 318 — Szkoły podstawowe, s. 318 — Szkolnictwo zawodowe, s. 318 — Służba zdrowia, s. 319 — Kultura, s. 320 — Kultura fizyczna i turystyka, s. 320 — Zmiana funkcji miasta w regionie, s. 321

Większe przedsiębiorstwa przemysłowe na terenie Zabrze — *Jerzy Jaros* 323

Kopalnia Węgla Kamiennego „Zabrze”, s. 323 — Kopalnia Węgla Kamiennego „Ludwik-Concordia”, s. 325 — Kopalnia Węgla Kamiennego „Pstrowski”, s. 327 — Kopalnia Węgla Kamiennego „Mikulczyce-Rokitnica”, s. 328 — Kopalnia Węgla Kamiennego „Makoszowy”, s. 329 — Zabrzeńskie Zakłady Naprawcze Przemysłu Węglowego, s. 330 — Zabrzeńska Fabryka Maszyn Górniczych, s. 331 — Huta „Zabrze”, s. 332 — Zakłady Koksochemiczne „Zaborze”, s. 334 — Zakłady Koksochemiczne „Concordia”, s. 336 — Zakłady Koksochemiczne „Makoszowy”, s. 337 — Zakłady Koksochemiczne „Jadwiga”, s. 338 — Fabryka Lin i Drutu, s. 339 — Budownictwo Urządzeń Gazowniczych „Gazobudowa”, s. 340 — Zakłady Gazownictwa Okręgu Zabrzeńskiego, s. 341 — Śląskie Przedsiębiorstwo Konstrukcji Stalowych i Urządzeń Przemysłowych „Mostostal”, s. 343 — Przedsiębiorstwo Projektowo-Produkcyjne Konstrukcji Stalowych i Urządzeń Przemysłowych „Mostostal-Stalkonstrukcja”, s. 345 — Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych „Termoizolacja”, s. 346

Wybór literatury 349

Indeksy 361

Indeks nazwisk 361

Indeks nazw geograficznych 368

Indeks zakładów przemysłowych i użyteczności publicznej 373